

Zika

Zika je infekční onemocnění způsobené virem Zika, přenášené na člověka infikovanými komáry rodu *Aedes aegypti*. Obvykle má mírný průběh, 80 % asymptomatický, ale objevilo se podezření, že při nákaze těhotné ženy způsobuje mikrocefalii dítěte a že by mohlo vyvolat syndrom Guillain-Barré. Virus se v současné době rychle šíří zejména po zemích Latinské Ameriky. Léčba je pouze symptomatická, očkování neexistuje.^[1]

Původce

Zika virus je **jednovláknový RNA** (jejich RNA má "antisense" charakter, takže musí být přeložena do mRNA) virus z rodu **Flaviviridae**. Hlavním rezervoárem jsou pravděpodobně primáti.^[1] Poprvé byl identifikován v Ugandě ve stejnojmenném lese v roce 1947 u primátů (Makak rhesus) a v roce 1952 u lidí.^[2]

Přenos

Zika virus je přenášen na člověka skrze bodnutí infikovaným komárem rodu *Aedes aegypti*. Tento druh komárů šíří také viry dengue a chikungunya. Komáři jsou aktivní především **během dne**, žijí v blízkosti lidí a kladou vajíčka do stojatých vod a jejich okolí. Jako jediný se může přenášet sexuálně.

Vzácně je možný přenos nákazy z těhotné nakažené krátce před porodem na novorozence. Spekuluje se o možném přechodu viru z těhotné ženy na plod v průběhu těhotenství. Přenos tohoto viru kojením **zatím nebyl popsán**.

Byl hlášen jeden případ možného přenosu krevní transfuzí a jeden případ možného přenosu sexuálním stykem.

Inkubační doba není známá, ale pravděpodobně se jedná o několik dnů až týden. Infikovaný člověk je nakažlivý v prvním týdnu infekce, proto by se měl vyhýbat komářím bodnutím, aby předešel dalšímu šíření nákazy.^[1]

Výskyt

Zika virus byl původně rozšířen v Africe, Jihovýchodní Asii a na Tichomořských ostrovech. V květnu 2015 se virus rozšířil v Brazílii, od té doby se šíří do dalších zemí. Mezi země s aktivním výskytem Zika viru v současné době (leden 2016) patří: Barbados, Bolívie, Brazílie, Kolumbie, Dominikánská republika, Ekvádor, El Salvador, Francouzská Guiana, Guadeloupe, Guatemala, Guyana, Haiti, Honduras, Martinique, Mexiko, Panama, Paraguay, Puerto Rico, Saint Martin, Suriname, Panenské ostrovy, Venezuela; Samoa; Kapverdy.^[1]

Příznaky

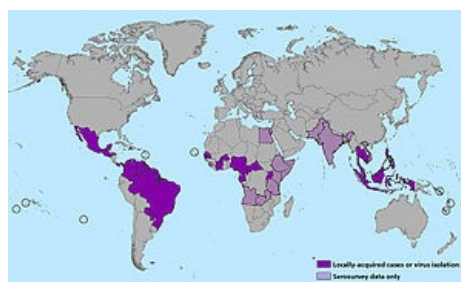
Asi 1 z 5 nakažených onemocní Zika. Mezi nejčastější projevy patří **horečka, makulopapulární exantém, bolest kloubů či konjunktivitida**. Mezi další příznaky patří bolesti svalů a bolesti hlavy. Obvykle se jedná o mírné příznaky, které trvají několik dní až týden. Závažný průběh je neobvyklý, fatální průběh je vzácný. Příznaky Zika jsou podobné jako horečka dengue či chikungunya.^[1]

V roce 2013 byly ve Francouzské Polynézii a v Brazílii hlášené případy syndromu Guillain-Barré u pacientů po pravděpodobné Zika infekci. V současnosti je v Brazílii vyšetřována souvislost mezi rozšířením Zika viru a vzestupem incidence novorozenců s mikrocefalií.^{[2][1]}

Diagnostika

Diagnostika je založená na klinickém obraze a epidemiologické anamnéze — cestování do lokalit s výskytem infekce. Metody PCR a využívá se sérologie. Nutno počítat se zkříženou reakcí dengue nebo CHIKV či žlutou zimnicí.

Zika virus	
Flaviviridae	
	
<i>Komár Aedes aegypti, přenašeč viru Zika</i>	
Typ NK	jednovláknová RNA
Zdroj	primáti
Přenos	komár rodu Aedes egypti, možný aj sexuální přenos
Výskyt	Latinská Amerika
Inkubační doba	několik dnů až týden
Onemocnění	horečka, makulopapulární exantém, bolest kloubů, konjunktivitis
Diagnostika	epidemiologická anamnéza, klinický obraz, RT-PCR
Terapie	symptomatická
Očkování	neexistuje

Země s hlášeným výskytem Zika infekce^[1]

V prvním týdnu po klinické manifestaci lze virus Zika prokázat v krevním séru pomocí **RT-PCR** (polymerázová řetězová reakce spojená s reverzní transkripcí). Virově specifické IgM se typicky objevují koncem prvního týdne onemocnění. Zkřížená reakce s příbuznými flaviviry (např. viry dengue a žluté zimnice) ztěžují diagnostiku, odlišení umožňuje detekce virově specifických neutralizačních protilátek.^[1]

Diferenciální diagnostika

Diferenciální diagnostika je široká: horečka dengue, leptospiróza, malárie, rickettsiíza, infekce streptokoků skupiny A, zarděnky, spalničky, onemocnění parvoviry, enteroviry, adenoviry a alfaviry (např. Chikungunya, Mayaro, Ross River, Barmah Forest, O'nyong-nyong a Sindbis viry).^[1]

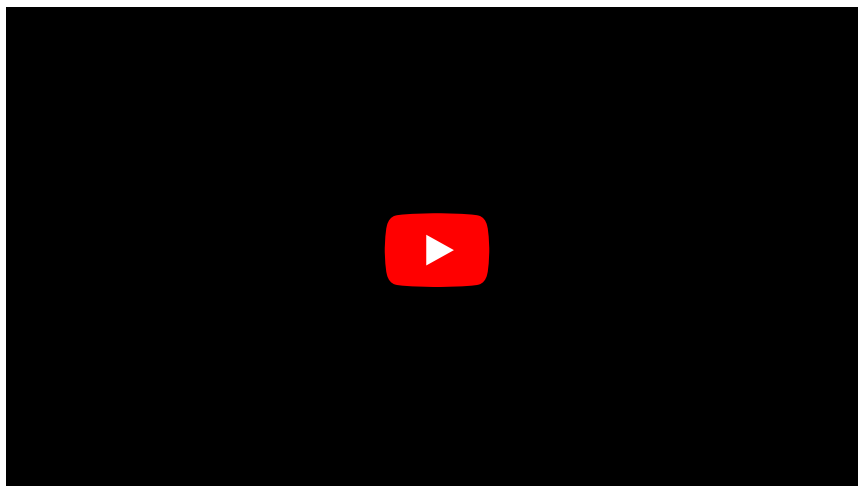
Léčba

Léčba je pouze **symptomatická**, tedy klidový režim, dostatek tekutin, analgetika, antipyretika. Do vyloučení horečky dengue není vhodné užívat aspirin a nesteroidní antirevmatika pro riziko krvácení.^[1]

Prevence

Neexistuje vakcína proti Zika viru. Jedinou možnou prevencí je předejít bodnutí komárem při cestování do zemí, kde se komáři vyskytují, tedy používání repelentů, moskytiér, nošení oblečení s dlouhými rukávy a dlouhými nohavicemi atd.^[1]

Souhrnné video

Odkazy

Související články

- Flaviviry
- Prevence a profylaxe tropických nemocí u cestovatelů

Externí odkazy

- <https://www.cdc.gov/zika/>

Reference

1. CDC, „*Zika Virus* [online]. [cit. 2016-01-27]. <<https://www.cdc.gov/zika/>>.
2. WHO, „*Zika Virus* [online]. [cit. 2016-01-27]. <<http://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/zika-virus>>.